

Ligestilling

J.nr. 2008-2315

mdm

21. november 2008

Notat

om

Høringssvar - ændring af lov om ligestilling af kvinder og mænd

Samtlige ministerier:

Kirkeministeriet

Ligestillingsafdelingen

Velfærdsministeriet

Ligestillingsafdelingen har ved brev af 7. november 2008 anmodet om Kirkeministeriets eventuelle bemærkninger til lovforslag om ændring af lov om ligestilling af kvinder og mænd. Ministeriet har ingen bemærkninger til det fremsendte lovforslag.

Med venlig hilsen

Christina Hyldgaard Jacobsen
Fuldmægtig

Kulturministeriet

Fra: Dorthe Hald Bergqvist [mailto:dhb@kum.dk]

Sendt: 17. november 2008 20:39

Til: Ligestillingsafdelingen Velfærdsministeriet

Cc: Rosa Cedermark; Karin Marcussen; Ane Kathrine Lærkesen; Charlotte Pedersen; Jane Johansen Pade; Trine Eriksen

Emne: Høring over forslag til lov om ændring af lov om ligestilling af kvinder og mænd

Til Ligestillingsafdelingen, Velfærdsministeriet

Att. Gorm Fogh Scherfig

Kulturministeriet har ingen bemærkninger til den af Ligestillingsafdelingen udsendte høring over forslag til lov om ændring af lov om ligestilling af kvinder og mænd.

Med venlig hilsen
Dorthe Hald Bergqvist
fuldmægtig

Telefon 33 92 98 28
E-mail dhb@kum.dk

Kirkeministeriet
Frederiksholms Kanal 21
Postboks 2123
1015 København K
www.km.dk

Telefon 3392 3390
Telefax 3392 3913
e-post km@km.dk

Dokument nr. 388903

Dato: 14. november 2008

Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration

Fra: Helene Boeck [mailto:HEB@inm.dk]

Sendt: 17. november 2008 11:56

Til: Ligestillingsafdelingen Velfærdsministeriet

Emne: VS: Revideret høring over lovforslag om ændring af lov om ligestilling af kvinder og mænd. Høringsfrist d. 19. november 2008 kl. 16.00.

Integrationsministeriet har ingen bemærkninger til høringen over lovforslag om ændring af lov om ligestilling af kvinder og mænd.

Med venlig hilsen
Helene Boeck

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Fra: Lone Faliu (DEP) [mailto:lofa@fvm.dk]

Sendt: 19. november 2008 15:23

Til: Ligestillingsafdelingen Velfærdsministeriet

Emne: Fødevareministeriets bemærkninger til høring over lovforslag om ændring af lov om ligestilling af kvinder og mænd

Til Ligestillingsafdelingen

Ved mail af 10. november 2008 har Ligestillingsafdelingen anmodet om bemærkninger til nedenstående høring over lovforslag om ændring af lov om ligestilling af kvinder og mænd.

Fødevareministeriet har følgende bemærkninger til lovforslaget:

Ad ændringsforslag til § 12

De foreslåede ændringer af lovens § 12 om skærpelse af indstillingsproceduren ved ulige antal indstillinger til bestyrelsesposter m.v. (stk. 1, 2. pkt.) og styrkelse af sanktioner over for organisationer og myndigheder, der ikke lever op til loven (stk. 4, 1. pkt.), vedrører i relation til Fødevareministeriet bl.a. udpegningen af medlemmer til bestyrelserne for promille- og produktionsafgiftsfondene, som sker i henhold til lovens §§ 11 og 12.

I praksis fraviges indstillingsreglerne i § 12, stk. 1, imidlertid normalt ved udpegning af medlemmer af fondsbestyrelserne med angivelse af en saglig begrundelse, jf. § 12, stk. 2.

Fødevareministeriet har i den forbindelse noteret sig, at det fremgår af de almindelige bemærkninger til lovforslaget pkt. 3.1.6, at der med æn-

dringsforslaget ikke tilsigtes en ændring i muligheden for at fravige udgangspunktet om, at organisationer og myndigheder skal indstille en af hvert køn, hvis der foreligger en saglig begrundelse. Det anføres således, at det fortsat er en forudsætning for at blive udpeget som medlem af en bestyrelse m.v., at medlemmet har den fornødne sagkundskab og relevante kvalifikationer.

Ad ændringsforslag til § 13:

I § 13, stk. 1, ændres "hvert tredje år inden den 1. november" til "hvert andet år inden den 1. september".

Det anføres i bemærkningerne til lovforslaget, at det vil være en administrativ lettelse, at indberetningen nu skal foretages hvert andet år i sammenhæng med ligestillingsredegørelsen. Fødevareministeriet er ikke enig i dette synspunkt men finder derimod, at der vil være tale om en øget administrativ byrde. Forud for indberetning af den kønsmæssige sammensætning af udvalg m.v. skal der indhentes oplysninger fra fagkontorerne i ministeriet, og disse skal sammenskrives til brug for indberetningen. Det vil alt andet lige betyde ekstra arbejde at skulle gennemføre dette hvert andet år i stedet for hvert tredje år. Det har ingen betydning i denne forbindelse, om det sker samtidig med ligestillingsredegørelsen.

Med venlig hilsen

Lone Faliu
Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri
Departementet
Juridisk kontor
Slotsholmsgade 12
1216 København K

Tlf.: 33 92 20 96

Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse
Direktionssekretariatet
J.Nr. 2008-061-0141
GLU
12. november 2008

Statens Serum Instituts hørings svar på forslag til lov om ændring af lov om ligestilling af kvinder og mænd

Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse har ved e-post af 11. november 2008 anmodet Statens Serum Institut (SSI) om eventuelle bemærkninger

til lovforslag om ændring af lov om ligestilling af kvinder og mænd.
SSI skal i denne sammenhæng afgive bemærkninger til følgende pkt. i lovforslaget:

§ 1, pkt. 2: I § 9, stk. 3, 1. pkt., ændres "kan" to steder til "skal".

§ 1, pkt. 7: I § 12, stk. 4, 1. pkt., ændres "kan" to steder til "skal".

De to foreslåede ændringer medfører, at det i den nye lovtekst vil fremgå at:

§ 9, stk. 3, 1. pkt.:

"Hvis myndigheder og organisationer m.v. ikke udpeger eller indstiller medlemmer i overensstemmelse med stk. 1, *skal* ressortministeren *beslutte*, at udvalget, kommissionen m.v. *skal* fungere uden de pågældende medlemmer."

§ 12, stk. 4, 1. pkt.:

"Hvis myndigheder og organisationer ikke udpeger eller indstiller medlemmer

i overensstemmelse med stk. 1, *skal* ressortministeren *beslutte*, at bestyrelsen

m.v. *skal* fungere uden det eller de pågældende medlemmer."

Begge ændringer medfører at ressortministeren *skal* foretage en bestemt

handling i henhold til loven. Det er derfor ukorrekt at lovteksten anfører, at

der er tale om en beslutning fra ressortministerens side.

Lovteksten i § 9, stk. 3, 1. pkt. og § 12, stk. 4, 1. pkt. bør derfor ændres således

at begrebet "beslutte" udgår. Dermed præciseres det, at der ikke længe-

re er tillagt ressortministeren nogen beslutningskompetence (valgfrihed), men derimod at ressortministeren er pålagt efterlevelsen af et lovkrav uden

nogen valgfrihed.

Skatteministeriet

Fra: Louise Hansen [mailto:lh@skm.dk]

Sendt: 14. november 2008 12:44

Til: Ligestillingsafdelingen Velfærdsministeriet

Emne: Høringssvar fra Skatteministeriet

Som svar på Ligestillingsafdelingens høringsbrev af 7.november 2008 vedr. lovforslag om ændring af ligestillingsloven, kan det hermed oplyses at Skatteministeriet ikke har bemærkninger til det fremsendte.

Med venlig hilsen

Louise Hansen
Ledelsessekretariatet
Skatteministeriet
tlf. dir. 33 92 45 18

mail: lh@skm.dk

**Ministeriet for Videnskab
Teknologi og Udvikling**
Minister for ligestilling
Velfærdsministeriet
Ligestillingsafdelingen
Holmens Kanal 22
1060 København K
Att.: Fuldmægtig Gorm Fogh Scherfig

19. november 2008

Sendes pr. e-post: lige@lige.dk

Høring over lovforslag om ændring af lov om ligestilling af kvinder og mænd

J.nr. 2008-2315

Med henvisning til e-post af 7. november 2008 vedrørende ovenstående skal Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling meddele, at vi ikke har bemærkninger hertil.

Med venlig hilsen

Jesper Schaumburg-Müller
Chefkonsulent

Velfærdsministeriet

Fra: Lise Brandi-Hansen

Sendt: 18. november 2008 10:05

Til: Ligestillingsafdelingen Velfærdsministeriet

Cc: Lone Larsen

Emne: forslag til lov om ændring af ligestillingsloven

KOMJUR har modtaget Ligestillingsafdelingens høring af 10. november 2008 vedr. ovennævnte lovforslag og har følgende bemærkning:

I de almindelige bemærkninger pkt. 1, slutningen af det sidste afsnit før opremsningen af tidligere ændringer af loven, skal henvisningen være til § 1, nr. 4 og 5 - og ikke til § 1, nr. 2 og 3.

Mvh

Lise Brandi-Hansen

Chefkonsulent

VELFÆRDSMINISTERIET

Kommunaljura

Holmens Kanal 22

1060 København K

Økonomi- og Erhvervsministeriet

EBST har ingen bemærkninger til denne høring

Bedste hilsner

Pernille Lange
Erhvervs- og Byggestyrelsen
Langelinie Allé 17
2100 København Ø
Tlf. direkte 35 46 63 60

Fra: Henrik Vagner (DEP)

Sendt: 18. november 2008 16:46

Til: Direktionssekretariatet (EOGS); EBST Ministerbetjening (EBST); Ministerbetjening (FT); 2 - KS Direktionssekretariatet; pvs@dkpto.dk; Sikkerhedsstyrelsen Hovedpostkasse (SIK); 1 - FS Forbrugerstyrelsens Officielle Postkasse; letbyrder@eogs.dk; Søfartsstyrelsen Hovedpostkasse (SFS)

Cc: Maria Kapsali-Ibsen (DEP)

Emne: VS: Revideret høring over lovforslag om ændring af lov om ligestilling af kvinder og mænd. Høringsfrist d. 19. november 2008 kl. 16.00.

Kære alle

Vi har modtaget dette lovforslag vedr. ændring af ligestillingsloven, som vi skal bede om jeres eventuelle bemærkninger til.

Ændringen er primært omkring § 9, stk. 3 og 12, stk. 4, hvor "kan" nu erstattes af "skal", hvilket helt svarer til den praksis vi har i hele koncernen.

Jeg beklager den korte tidsfrist, men vil meget gerne bede om jeres eventuelle bemærkninger torsdag morgen. Har I spørgsmål, skal I være velkommen til at kontakte mig.

Med venlig hilsen

Henrik Vagner
HR-chef
Økonomi- og Erhvervsministeriet

Fra: Sonja Friis (DEP) [mailto:SFR@oem.dk]
Sendt: 24. november 2008 14:26
Til: Ligestillingsafdelingen Velfærdsministeriet
Cc: Henrik Vagner (DEP); Niels Koch (DEP)
Emne: Høringssvar - ændring af lov om ligestilling

Høring over lovforslag om ændring af lov om ligestilling af kvinder og mænd (Kønssammensætning i offentlige udvalg m.v.)

Økonomi- og Erhvervsministeriet har modtaget ovenstående høring fra Ligestillingsafdelingen. Økonomi- og Erhvervsministeriet har sendt materialet i høring hos Finanstilsynet, Sikkerhedsstyrelsen, Patent- og Varemærkestyrelsen, Søfartsstyrelsen, Erhvervs- og Byggestyrelsen, Forbrugerstyrelsen, Konkurrencestyrelsen og Erhvervs- og Selskabsstyrelsen.

Overordnet set er Økonomi- og Erhvervsministeriet positive overfor den foreslåede ændring af lov om ligestilling af kvinder og mænd.

På baggrund af høringssvar fra Erhvervs- og Selskabsstyrelsen har Økonomi- og Erhvervsministeriet dog følgende bemærkninger:

Særlige områder, hvor det er vanskeligt at sikre en ligelig kønssammensætning
I visse situationer er det i dag som udpegende myndighed vanskeligt at løfte opgaven med at sikre en ligelig kønssammensætning i offentlige udvalg m.v. – og med forslaget skærpes denne opgave. På Økonomi- og Erhvervsministeriets område er der især to områder, der giver anledning til vanskeligheder:

Revisorer

Ved udpegning af revisorer til deltagelse i udvalg m.v. giver det vanskeligheder, at revisorerhvervet notorisk er 'mandetungt'. Blandt de statsautoriserede revisorer er kun ca. 10 % kvinder, mens kvindernes andel blandt de registrerede revisorer er ca. 25 %. Aktuelt har Erhvervs- og Selskabsstyrelsen haft store problemer med at finde et tilstrækkeligt antal kvindelige kandidater til de poster, der ifølge Revisorloven skal besættes af henholdsvis statsautoriserede og registrerede revisorer i Revisorkommissionen og i Revisornævnet. Organisationerne melder tilbage, at der nu er så stor 'rovdrift' på de få kvinder, at de reagerer ved at trække sig helt fra organisationsarbejdet.

Samtidig er situationen således, at hverken Revisorkommissionen eller Revisornævnet kan løfte sin opgave, hvis den manglende ligelige kønssammensætning skal afspejles konsekvent gennem 'tomme pladser'. Der savnes et instrument, der er bedre egnet til at motivere organisationerne til at arbejde for, at erhvervet bliver mere attraktivt for kvinder, i stedet for at handlingslamme de nødvendige organer, hvor kvinderne skulle have været repræsenteret. Med det nuværende system bliver problemet først og fremmest myndighedens i stedet for erhvervets.

Dommere

Ved udpegning af dommere opstår i dag det problem, at Retsplejelovens § 47 a, stk. 3, efter sin ordlyd tilsidesætter såvel særlovgivning (på Erhvervs- og Selskabsstyrelsens område bl.a. Revisorloven) som Ligestillingsloven. Bestemmelsen i Retsplejelovens § 47a lyder således:

”Stk. 3. Udpegning af en dommer som medlem af et offentligt eller et privat råd eller nævn, som medlem af en voldgiftsret eller til anden tvistløsning uden for domstolene skal foretages af vedkommende retspræsident (for så vidt angår retten på Bornholm af præsidenten for Østre Landsret) eller af en anden dommer, som en retspræsident har bemyndiget hertil.”

Retsplejelovens bestemmelse medfører, at når Domstolsstyrelsen anmodes om indstilling til en post, oplyses kun ét navn.

Der kan rejses spørgsmål om, hvorvidt det virkelig er hensigten med Retsplejelovens bestemmelse, at den skal stå over Ligestillingsloven. Dette spørgsmål drøftes for nuværende med Ligestillingsafdelingen.

Klarere definition af de omfattede udvalg m.v.

Den nuværende definition af de udvalg m.v., der er omfattet af Ligestillingsloven, er, at der er tale om udvalg m.v., ”der er nedsat af en minister til at forbedre fastsættelse af regler eller planlægning af samfundsmæssig betydning,” jf. Ligestillingslovens § 8.

Aktuelt er Erhvervs- og Selskabsstyrelsen stødt på det problem, at det er vanskeligt at afgøre om Revisornævnet er omfattet af Ligestillingsloven.

Med bistand fra Ligestillingsafdelingen er diskussionen nu afklaret. Men der er fortsat anledning til at bemærke, at det er vanskeligt at danne sig et præcist overblik over Ligestillingslovens anvendelsesområde. Især formuleringen ’planlægning af samfundsmæssig betydning’, der ifølge Ligestillingsafdelingen i praksis fortolkes meget vidt, er vanskelig at anvende. Det er denne passus, der omfatter Revisornævnet, uanset at Revisornævnets arbejde ikke har meget med planlægning at gøre. Det kunne derfor være ønskeligt, om der i forbindelse med denne lovændring gøres en indsats for at klargøre anvendelsesområdet.

Suppleanternes stilling

I Ligestillingsloven og den tilhørende vejledning er kønssammensætningen blandt suppleanter uomtalt, på trods af at suppleanter i visse udvalg spiller en overordentlig aktiv rolle. I eksempelvis Revisorkommissionen er suppleanterne afgørende for, at kommissionen kan løfte sin opgave med at afholde to årlige eksaminer - en skriftlig og en mundtlig. Kønssammensætningen blandt denne gruppe er derfor ikke et ligegyldigt, sjældent aktuelt spørgsmål, men ligeså relevant som kønssammensætningen blandt de almindelige medlemmer.

I Økonomi- og Erhvervsministeriet behandles kønssammensætningen blandt suppleanter på lige fod med, hvad der gælder for medlemmer. Det kunne imidlertid være ønskværdigt, om suppleanternes forhold blev udtrykkeligt reguleret i Ligestillingsloven – eller i det mindste i den tilhørende vejledning. Udtrykkelige regler for suppleanter ville lette argumentationen over for alle de parter, der er involverede i en indstillingsrunde.

Afslutningsvis skal det nævnes, at der også inden for søfartsområdet (handelsflåden og ikke mindst fiskerierhvervet) kun er beskæftiget relativt få kvinder, og at repræsentationen i offentlige udvalg, råd, bestyrelser mv., der beskæftiger sig med søfartsrelaterede spørgsmål, derfor afspejler dette forhold.

Kontaktperson for ovenstående bemærkninger er:

Nicolai Hellmann

Specialkonsulent

Direkte: 3330 7676

E-mail: NIH@eogs.dk

Økonomi- og Erhvervsministeriet har ikke yderligere bemærkninger til den fremsendte høring.

Med venlig hilsen

Sonja Friis

Organisationer m.v.:

AC

Fra: Dot Bresdahl [mailto:DB@ac.dk]

Sendt: 21. november 2008 10:57

Til: Ligestillingsafdelingen Velfærdsministeriet

Emne: Høring over lovforslag om ændring af lov om ligestilling af kvinder og mænd

Til Velfærdsministeriet - Ligestillingsafdelingen

Vedr. høring over lovforslag om ændring af lov om ligestilling af kvinder og mænd

Det skal herved meddeles, at AC henviser til DJØF's besvarelse af ovennævnte høring.

Venlig hilsen

Dot Bresdahl
Afdelingssekretær

Akademikernes Centralorganisation

Postboks 2192 • Nørre Voldgade 29 • 1017 København K

Telefon 33 69 40 40 • Telefon direkte 22 49 58 60 •

• Fax 33 93 85 40

Internet www.ac.dk • e-mail db@ac.dk

Fra: Dot Bresdahl [mailto:DB@ac.dk]

Sendt: 18. november 2008 12:55

Til: Ligestillingsafdelingen Velfærdsministeriet

Emne: Høring over lovforslag om ændring af lov om ligestilling af kvinder og mænd

Til
Velfærdsministeriet - Ligestillingsafdelingen

Vedr. Høring over lovforslag om ændring af lov om ligestilling af kvinder og mænd

Det skal hermed meddeles, at AC ikke har bemærkninger til ovennævnte høring.

Venlig hilsen

Dot Bresdahl
Afdelingssekretær

Advokatrådet

Minister for Ligestilling
Velfærdsministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

KRONPRINSESSEGADE 28
1306 KØBENHAVN K
TLF. 33 96 97 98
FAX 33 36 97 50

DATO: 18. november 2008
J.NR.: 04-014102-08-1133
REF.: rmm-hfc

lige@lige.dk

Høring over udkast til ændring af lov om ligestilling af kvinder og mænd

Ved e-mail af 10. november 2008 har Velfærdsministeriets Ligestillingsafdeling anmodet om Advokatrådets bemærkninger til ovennævnte udkast.

Udkastet har været behandlet i Advokatrådets Lovudvalg. Advokatrådet har ingen bemærkninger til udkastet.

Med venlig hilsen

Rasmus Møller Madsen

CFU

Fra: Helle Jensen [mailto:HJe@oao.dk]

Sendt: 19. november 2008 15:03

Til: Ligestillingsafdelingen Velfærdsministeriet

Cc: ac@ac.dk; nl@ac.dk; skaf@skaf-net.dk; Josephine Fock; Sanne Kjærgaard Nikolajsen; Michael Jespersen

Emne: SV: Revideret høring over lovforslag om ændring af lov om ligestilling af kvinder og mænd. Høringsfrist d. 19. november 2008 kl. 16.00.

[Til Ligestillingsafdelingen Velfærdsministeriet](#)

[CFU har modtaget forslag til Lov om ændring af lov om ligestilling af kvinder og mænd i høring fra Velfærdsministeriets Ligestillingsafdeling.](#)

CFU skal i den forbindelse henvise til eventuelle høringssvar fra LO, FTF og AC.

f. Josephine Fock
CFU Centralorganisationernes Fællesudvalg
Med venlig hilsen

Helle Jensen
Chefkonsulent

Offentligt Ansattes Organisationer
Stauings Plads 1-3, 4.
DK-1607 V
Telefon 33701300/33701331
Mobil 51290570
hje@oao.dk
www.oao.dk

DANSK ARBEJDSGIVERFORENING
Vester Voldgade 113 Tlf. 33 38 90 00 CVR 16834017
DK-1790 København V www.da.dk E-mail da@da.dk
Minister for Ligestilling
Ligestillingsafdelingen
Holmens Kanal 22
1060 København K

19. november 2008
LEB
2008-11-19 - Høring - Lov om ligestilling_LEB.0988

Høringssvar til forslag til lov om ændring af lov om ligestilling af kvinder og mænd

Med henvisning til Ligestillingsafdelingens e-mail af 7. november 2008 skal Dansk Arbejdsgiverforening (DA) fremkomme med følgende bemærkninger til det fremsendte lovforslag:

DA finder, at det er vigtigt at have en ligelig repræsentation af mænd og kvinder i offentlige udvalg m.v. – såvel udvalg nedsat af en minister som regionale og kommunale udvalg m.v.

Målet skal dog ikke opfyldes via en stram lovgivning og tvang, men derimod via oplysning. Det fremgår af lovforslagets bemærkninger, at den kvindelige repræsentation i statslige udvalg m.v. i perioden fra 2000-2007 har ligget mellem 35 pct. til 42 pct. med 42 pct. i 2007. Man må gå ud fra, at andelen af kvinder – trods alt – har været stigende gennem perioden.

DA er overbevist om, at denne udvikling vil fortsætte i fremtiden, hvorfor det foreliggende lovforslag er helt unødvendigt. Forslaget vil efter DA's opfattelse blot medvirke til øget bureaukrati og ubesatte poster i ikke uvæsentligt omfang. Enhver organisation ønsker sine synspunkter varetaget af den bedst kvalificerede medarbejder, uanset om den pågældende er mand eller kvinde, og organisationen er naturligvis nærmest til at vurdere, hvorvidt der er velkvalificerede medarbejder til rådighed for udvalgsarbejdet.

DA finder således ikke, at der er grundlag for at stramme op omkring køns sammensætningen i offentlige udvalg og bestyrelser m.v. gennem sanktioner over for organisationer og myndigheder, som ikke lever op til loven, og at skærpe indstillingsprocedurerne ved ulige antal indstillinger.

DA skal opfordre til, at den eksisterende ordlyd ”og i tilfælde af ulige antal én mere af det ene køn end af det andet” bibeholdes, og at ressortministeren også i fremtiden kan beslutte, at udvalg m.v. kan fungere uden en ligelig repræsentation – ikke at den skal.

Med venlig hilsen
Sign. Lise Bardenfleth

19. november 2008

Dansk Kvindesamfund

Høring over lovforslag om ændring af lov om ligestilling af kvinder og mænd.

Dansk Kvindesamfund noterer med tilfredshed de skærpede krav til indstillingsprocedurer og opfyldelse af målene om en ligelig kønssammensætning i udvalg og bestyrelser mv. i stat, regioner og kommuner.

Med venlig hilsen

Karen Hallberg

Landsforkvinde

ADVOKATERNES HUS
KRONPRINSESSEGADE 28
1306 KØBENHAVN K
MAIL@DANSKEADVOKATER.DK
TELEFON 70 20 32 12
WWW.DANSKEADVOKATER.DK

Danske Advokater

14. november 2008

Vedr.: Høring over udkast til lovforslag om ændring af lov om ligestilling af kvinder og mænd.

Velfærdsministeriet (Ligestillingsafdelingen) har den 7. november 2008 (j.nr. 2008-2315) sendt et udkast til lovforslag om ændring af lov om ligestilling af mænd og kvinder i høring hos en række myndigheder og organisationer.

I den anledning skal Danske Advokater meddele, at man ikke har bemærkninger til lovudkastet.

Danske Advokater, som er advokaternes brancheorganisation, skal i tilknytning hertil anmode om fremover at blive medtaget på høringslister.

Venlig hilsen

Helle Hübertz Krogsøe
Vicedirektør/retschef

Danske Regioner

19-11-2008

Sag nr. 08/3214

Dokumentnr. 69003/08

Malene Bett Vestergaard Sørensen

Tel. 35298243

E-mail: mvs@regioner.dk

Ligestillingsafdelingen har ved e-mail af 10. november 2008 fremsendt lovforslag om ændring af lov om ligestilling af kvinder og mænd i høring. Høringsfristen er fastsat til d. 19. november 2008 kl. 16.00.

Som anført ved tidligere lejligheder er det Danske Regioners opfattelse, at kvotering ikke i sig selv er en hensigtsmæssig metode at søge at forbedre ligestillingen mellem mænd og kvinder.

Det er imidlertid også Danske Regioners vurdering, at nærværende forslag til ændring af lov om ligestilling af kvinder og mænd skaber en forbedret adgang til at få afklaret i hvilke situationer, der foreligger et udvalg, som regionsrådet ikke kan lade fungere uden visse medlemmer.

Side 2

Af ikrafttrædelsesbestemmelsen i § 2 fremgår det, at forslaget træder i kraft den 1. maj 2009, men

i bilag 1 afslutningsvist angives ikrafttræden til 1. juli 2009.

Henset til den korte høringsfrist har forslaget ikke været behandlet politisk i Danske Regioner,

hvorfor der tages forbehold for eventuelle efterfølgende bemærkninger.

Med venlig hilsen

Malene Vestergaard Sørensen

DJØF

Ref. LIK/-

19.11.2008

DJØFs høringssvar vedr. lovforslag om ændring af lov om ligestilling af kvinder og mænd

Helt overordnet mener DJØF ikke, at det er samfundsøkonomisk ansvarligt, hvis man undlader at udnytte de bedste kompetencer og talenter fra begge køn. Dette er dog desværre tilfældet i Danmark i dag, hvor kvinder – navnlig i private bestyrelser og i topledelse af såvel offentlige som private virksomheder – er stærk underrepræsenterede. Set i det lys er DJØF helt enige i målsætningerne og intentionerne bag loven om ligestilling af kvinder og mænd i forhold til lige kønssammensætning i offentlige udvalg mv., der på flere punkter fungerer som foregangseksempel for nødvendige fremtidige tiltag i forhold til lovgivning om kønssammensætning i private bestyrelser.

I forhold til det foreliggende lovforslag om ændring af ligestillingsloven, er DJØF enig i behovet for at styrke sanktioner over for organisationer og myndigheder, som ikke lever op til loven, og for at skærpe indstillingsprocedurerne ved et ulige antal indstillinger. Endelig finder DJØF det væsentligt, at den statistiske dokumentation styrkes. På den baggrund kan DJØF tilslutte sig de foreslåede ændringer.

DJØF finder dog samtidig, at der er behov for yderligere ændringer/præciseringer i loven, navnlig i forhold til fravigelsesbestemmelserne i § 9, stk. 2, § 10, stk. 2 og § 12, stk. 2. Heraf fremgår fortsat, at der er mulighed for at fravige kravet om indstilling af lige mange mænd og kvinder, ”hvis der foreligger særlige grunde”. Disse ”særlige grunde” er imidlertid ikke nærmere præciseret, hvilket DJØF mener er u hensigtsmæssigt, idet det åbner for forskellige (mere eller mindre saglige) fortolkninger. DJØF finder det afgørende, at der er ensartede og let fortolkelige fravigelsesbestemmelser – og at det eneste saglige argument for at fravige er, at det ikke har været muligt at finde kompetente, kvalificerede personer til posten. Det bør samtidig være et krav, at det ved fravigelse dokumenteres, at der har været gjort en reel indsats for at finde kompetente, kvalificerede personer af begge køn.

Endelig finder DJØF det væsentligt, at der skabes et dokumentationsgrundlag, der muliggør et samlet overblik over lovens virkninger på tværs af stat, regioner og kommuner. Dette skabes til dels ved lovforslagets bestemmelser i § 13 om indberetning fra ressortministrene hvert andet år i forbindelse med ligestillingsredegørelserne. Dette gælder imidlertid kun for de statslige bestyrelser mv. Lovforslaget burde indeholde tilsvarende bestemmelser for de kommunale og regionale indberetninger, så der skabes et ensartet sammenlignings- og sanktionsgrundlag for alle offentlige udvalg og bestyrelser.

Det er i forbindelse med ovenstående endvidere væsentligt at redegørelserne ikke blot indeholder en status over kønsfordelingen i diverse udvalg og bestyrelser men også over, hvor ofte hhv. undtagelses- og sanktionsbestemmelserne har været i anvendt.

Minister for Ligestilling
Velfærdsministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

19. november 2008

Høring – Lovforslag om ændring af lov om ligestilling af kvinder og mænd – j.nr. 2008-2315

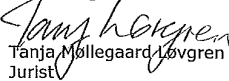
DOK. NR. 3331
S. NR. 08/66
TML

FA har med tak modtaget ministeriets høring og har følgende bemærkninger hertil:

Lovforslaget er en hensigtsmæssig styrkelse af ligestillingslovens formål. FA noterer sig, at det fortsat er muligt at fravige reglen om at indstille lige så mange mænd som kvinder, hvis der er en saglig begrundelse for det.

FA finder ikke, at det at fjerne positivlisten giver kommunalbestyrelser eller regionsråd klarere retningslinjer for, hvornår en myndighed eller organisation ikke behøver at være repræsenteret. Lovforslaget vil ikke ændre på, at der ligger en kommunikativ opgave i at sikre kendskab til loven.

Med venlig hilsen

Tanja Møllegaard Løvgren
Jurist

FTF

Fra: Kirsten Kvist [mailto:kirsten.kvist@ftf.dk]

Sendt: 18. november 2008 11:31

Til: Ligestillingsafdelingen Velfærdsministeriet

Emne: Høringssvar: Lov om ændring af lov om ligestilling af kvinder og mænd (Kønssammensætning i offentlige udvalg m.v.)

FTF har modtaget høring over Lov om ændring af lov om ligestilling af kvinder og mænd (Kønssammensætning i offentlige udvalg m.v.). FTF har ingen bemærkninger til lovforslaget.

Venlig hilsen

Bente Sorgenfrey
formand

Institut for Menneskerettigheder

Høring over lovforslag om ændring af lov om ligestilling af kvinder og mænd

Institut for Menneskerettigheder har den 10. november 2008 modtaget Ligestillingsafdelingens anmodning om eventuelle bemærkninger til det fremsendte udkast til forslag til lov om ændring af lov om ligestilling af kvinder og mænd (Kønssammensætning i offentlige udvalg m.v.).

Instituttet finder det positivt, at der ved indstillingsprocedurerne til udvalg og bestyrelsesposter søges sikret en mere effektiv regulering af kønssammensætningen, herunder således at sanktionerne styrkes, hvis der ikke indstilles i overensstemmelse med loven. En regulering på området er i overensstemmelse med menneskerettens diskriminationsforbud, jf. herved blandt andet konventionen om Borgerlige og Politiske Rettigheds artikel 26, hvoraf fremgår følgende:

”Alle mennesker er lige for loven og er berettigede til lovens ligelige beskyttelse uden nogen forskelsbehandling. I denne henseende skal loven forbyde enhver forskelsbehandling og sikre alle ligelig og effektiv beskyttelse imod forskelsbehandling af nogen grund, herunder race, hudfarve, køn, sprog, religion, politisk eller anden anskuelse, national eller social herkomst, formueforhold, fødsel eller anden stilling.”.

Ikke-diskriminationsprincippet er tæt forbundet med det menneskeretlige lighedsbegreb. Dette begreb kan forstås på flere måder. Man opererer således med et ’formelt lighedsbegreb’, hvor der lægges vægt på, at der ikke forekommer usaglig forskelsbehandling, således at ”det lige bliver behandlet lige”; typisk ved lovgivningsinitiativer. Samtidigt opereres med et ’substantielt’ eller ’reelt’ lighedsbegreb, som betyder, at borgerne faktisk og reelt kan nyde de rettigheder og tilbud, samfundet giver sine borgere, også selvom det betyder, at der i visse tilfælde er behov for særlige foranstaltninger for at opnå en sådan lighed. Menneskeretten rummer begge tilgange til lighed.

Det er Instituttets opfattelse, at det er af væsentlig betydning til fremme af den substantielle lighed, at der foretages en løbende opfølgning af i hvilket omfang, ændrede regler på kønsligestillingsområdet reelt betyder en mere ligelig kønsrepræsentation ved tildeling af poster i udvalg og bestyrelser. Instituttet bifalder derfor, at indberetningspligten i ligestillingslovens § 13, stk. 1 skærpes, således at der skal ske indberetning hver andet år. Samtidigt er det af betydning at præcisere, at reguleringen vedrørende ligestillingsredegørelserne i ligestillingslovens §§ 5 og 5a fastlægger minimumsregler på områderne. For at styrke og opprioritere området opfordrer Instituttet derfor generelt til, at ligestillingsredegørelserne i en periode afleveres med kortere tidsintervaller end hvert andet år og med mere detaljerede oplysninger end anført i bestemmelserne, herunder om eventuelle positive særforanstaltninger, jf. herved ligestillingslovens §§ 5, 5a og 6.

Der henvises til ministeriets j.nr. 2008-2315.

Med venlig hilsen
Birgitte Kofod Olsen
Vicedirektør

KTO

KOMMUNALE TJENESTEMÆND
OG OVERENSKOMSTANSATTE
LØNGANGSTRÆDE 25, 1
1468 KØBENHAVN K
TLF. 33 11 97 00 - FAX 33 11 97 07
www.kto.dk - E-mail: kto@kto.dk

Minister for ligestilling
Velfærdsministeriet
Ligestillingsafdelingen
Holmens Kanal 22
1060 København K

e-mail: lige@lige.dk

Sagsnr.: 1627.4
HH
Direkte tlf.nr.: 3347 0624
12. november 2008

Vedr.: Høring over lovforslag om ændring af lov om ligestilling af kvinder og mænd

KTO har modtaget ministeren for ligestillings e-mail af 7. november 2008, hvorved ovenstående lovforslag sendes i høring.

De foreslåede ændringer har efter KTO's opfattelse ikke selvstændig betydning for de ansattes vilkår i deres egenskab af ansatte, og KTO har derfor ikke bemærkninger til det fremsendte forslag til lovændring.

KTO skal herudover henvise til evt. høringssvar fra LO, FTF og AC.

Med venlig hilsen

Jørgen Højskov

Henrik Højrup-Jensen

KL

Velfærdsministeriet
Ligestillingsafdelingen
Holmens Kanal 22
1060 København K.

Høring over lovforslag om ændring af lov om ligestilling af kvinder og mænd

KL har noteret sig, at lovforslaget har til hensigt at skabe en mere effektiv regulering af kønssammensætningen af udvalg og bestyrelser mv. dels ved en styrkelse af sanktioner overfor de indstillende myndigheder og organisationer, dels ved en skærpelse af indstillingsprocedurerne ved ulige antal medlemmer.

Forslaget indebærer, at der vil skulle indstilles to kvinder og to mænd i tilfælde, hvor der skal udpeges tre medlemmer. Efter gældende ret skal der alene udpeges tre personer, to kvinder og en mand eller omvendt. Forslaget rejser efter KL's opfattelse to problemstillinger.

For det første indebærer den foreslåede ordning, at den indstillende myndighed eller organisations indflydelse på, hvem der kommer til at repræsentere vedkommende myndighed eller organisation i det pågældende organ, mindskes.

For det andet indebærer forslaget, at et større antal kandidater (forgæves) skal involveres i udpegningsprocessen.

Det vil efter KL's opfattelse ikke være motiverende for ligestillingsindsatsen at mindske de indstillende myndigheders og organisationers indflydelse på, hvem der kan repræsentere disse i udvalg m.v. og KL finder det derfor tvivlsomt, om dette forslag er egnet til at fremme ligestillingen i udvalg m.v.

KL finder det desuden ikke hensigtsmæssigt at ulejlige flere personer end nødvendigt i forbindelse med indstillinger, især ikke i forbindelse med en procedure, som ikke, eller kun helt marginalt, vil kunne øge ligestillingen.

Den 19. november 2008

Jnr 01.12.00 P19
Sagsid 000199632

Ref VVI
vvi@kl.dk
Dir 3370 3453

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

Tlf 3370 3370
Fax 3370 3371

www.kl.dk

1/2

For så vidt angår det kommunale område må det i denne forbindelse erindres, at den seneste ændring af ligestillingsloven vedr. kommunale udvalg mv. trådte i kraft i maj 2006, hvor den største del af beslutningerne vedrørende udpegelser til udvalg, nævn og råd allerede var foretaget.

Det vil derfor på det kommunale område først efter det kommende kommunalvalg i 2009 være muligt at danne sig et overblik over virkningen af ændringerne fra 2006 vedrørende udpegelser af medlemmer til udvalg mv.

KL kan på den baggrund ikke støtte de pågældende ændringer på det kommunale område.

KL har ingen bemærkninger til ændringerne i § 10 stk. 3 og 4.

Med venlig hilsen

Vibeke Vinten

Minister for Ligestilling
Velfærdsministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

19. november 2008

Kvinderådets høringsvar vedr. Forslag til lov om ændring af lov om ligestilling af kvinder og mænd (kønssammensætning i offentlige udvalg mv.)

Kvinderådet har ved mange lejligheder påpeget, at kønsammensætningen i offentlige udvalg fortsat er skæv – på trods af ligestillingslovens bestemmelser om lige kønsammensætning. Et aktuelt eksempel er den regeringsnedsatte Forebyggelseskommission, hvor 7 af 10 medlemmer er mænd.

Vi er derfor helt enige i lovforslagets intention, nemlig at skabe en mere effektiv regulering af kønsammensætningen i offentlige udvalg mv.

Af bemærkningerne til lovforslaget fremgår det, at der mangler statistik på området, hvilket ikke alene kan forklares med, at dele af lovgivningen på området er ny. Forslaget om at forenkle indberetningsproceduren kan forhåbentlig bidrage til, at der kommer et bedre grundlag for at lave statistik på området. Det ser vi frem til.

Lovforslaget lægger vægt på det ansvar, som de indstillende organisationer har i forhold til at sikre at der indstilles lige mange kvinder og mænd til diverse udvalg. Kvinderådet finder det vigtigt, at lovforslaget suppleres med en præcisering af de udpegende myndigheders forpligtelse til at skabe åbenhed om begrundelserne for at give henholdsvis afslå ønske om dispensation fra reglerne.

Endvidere vil vi foreslå, at udpegende myndigheder forpligtes til at rapportere om, hvordan de forskellige ind-

stillende organisationer lever op til lovens krav om indstilling af lige mange kvinder og mænd.

Venlig hilsen

Randi Iversen
forkvinde, Kvinderådet

København 19/11 2008

KVINFOs høringssvar vedr. lovforslag om ændring af lov om ligestilling af kvinder og mænd november 2008.

KVINFO hilser lovforslaget velkomment, fordi det overordnet set er en forbedring og en præcisering af den eksisterende lovgivning. De to ændringer vi især har hæftet os ved er:

1. at der nu gives mulighed for sanktioner, hvis intentionen i loven ikke efterleves
2. at den statistiske dokumentation styrkes

KVINFO havde dog gerne set en yderligere præcisering af lovteksten på flg. områder:

1. Vedr. §9 stk. 2, §10 stk. 2 og §12 stk. 2. KVINFO efterlyser en præcisering af ordvalget ”særlige grunde”. Hvis intentionen i loven skal følges er der for os at se kun en grund til, at det ikke er muligt at indstille 1 person af hvert køn, nemlig at det ikke har været muligt at finde personer, som besidder de nødvendige kvalifikationer og kompetencer. Og vi foreslår derfor, at teksten i de 3 paragraffer ændres fra ”hvis der foreligger særlige grunde” til ”hvis det ikke har været muligt at finde kvalificerede og kompetente personer”. Denne præcisering vil betyde, at den udpegede organisation/institution fremover skal dokumentere overfor den overordnede myndighed, at den ikke råder over/ikke kan finde personer af begge køn med samme kvalifikationer og kompetencer. Derudover ville det være hensigtsmæssigt i vejledningen til loven at pege på de eksisterende on-line ekspertdatabaser som fx KVINFOs ekspertdatabase og Dansk Industris Women on Board som værktøjer til inspiration.
2. Af lovforslaget fremgår det at dokumentationen vedr. de råd, nævn og udvalg som ligger inden for ressortministerierne styrkes gennem ligestillingsredegørelserne. Men det fremgår ikke, hvordan dokumentationen vedr. de råd, nævn og udvalg som ligger inden for kommunerne og regionernes ansvarsområde, skal håndteres fremover. De senest publicerede ligestillingsredegørelser fra 2007 fra kommuner og regioner består af et uhomogent materiale, fordi besvarelsesniveaue er meget forskelligt. For at sikre dokumentationen fremover vil det derfor være ønskeligt at kravene til ligestillingsredegørelserne skærpes og at ligestillingsministeriet udstyres med en række sanktionsmuligheder over for kommunerne/regionerne, så det bliver muligt at få et samlet billede af lovens virkninger i såvel stat, som kommuner og regioner.

Derudover vil det være ønskeligt at dokumentationen, udover at rumme en status over kønsfordelingen, også kommer til at omfatte antallet af sager, hvor sanktionsværktøjet er taget i brug. Til sidst vil vi foreslå, at loven evalueres efter nogle år for at vurdere dens virkning.

Venlig hilsen

Elisabeth Møller Jensen
Direktør

Landsorganisationen i Danmark

Danish Confederation of Trade Unions

Islands Brygge 32 D

Postboks 340

2300 København S

Telefon 3524 6000

Fax 3524 6300

E-mail lo@lo.dk

Sagsnr. ()--3527

Vores rer. LR/r11111

Deres rer.

Den 19. november 2008

Høring over lovforslag om ændring af lov om ligestilling af kvinder og mænd

Som meddelt ved tidligere ændringer i samme lov støtter Landsorganisationen i Danmark naturligvis ethvert tiltag, som kan styrke kvinders position i samfundet og dermed medvirke til at øge ligestillingen mellem mænd og kvinder. LO hilser derfor den foreslåede opstramning velkommen.

LO er imidlertid også nødt til at forholde sig til den virkelighed, som forslaget skal fungere på baggrund af, navnlig den stigende tendens til at indskrænke lønmodtagerrepræsentationen, navnlig i kommunale/regionale råd, nævn og udvalg. Således har lønmodtagerne i nogle fora kun én repræsentant for hele lønmodtagersiden, mens arbejdsgiversiden kan være rigt repræsenteret. I sådanne situationer må der tages særligt hensyn til, at det er den absolut bedst kvalificerede eller den person, der har det bredeste mandat, som får adgang til at repræsentere lønmodtagerne.

LO finder også anledning til at pege på, at der i såvel statslige som kommunale/regionale udvalg mv. synes at tegne sig et billede af, at det er lønmodtagersiden og øvrige NGO-organisationer, der tegner sig for at sikre kvindernes repræsentation i råd, nævn og udvalg, mens arbejdsgiver- og brancheorganisationerne forsætter i meget høj grad tegnes af mænd. Tilsvarende er der i en række nævn og udvalg problemer med myndighedernes repræsentation. Det er muligt, at der er gode grunde hertil, men disse er ikke kendt for omverdenen.

LO foreslår derfor, at der ved en lovændring sikres en større gennemsigtighed i de udpegende myndigheders beslutningsprocedurer, herunder at der etableres en overvågning af, om alle interessenter rent faktisk tager eller pålægges at tage deres ansvar efter loven alvorligt.

Dette kan fx ske ved

- At den udpegende myndighed tilpligtes at redegøre for baggrunden for at afslå en ansøgning om dispensation fra indstillingspligten. Et rimeligt krav, som matcher de indstillende organisationers mv. pligt til at redegøre for deres ønske om at indstille en konkret person.
- At ressortministerierne rapporteringspligt udvides til også at omfatte pligten til at afdække, hvorledes repræsentationen er fordelt på de enkelte interessevaretagelsesgrupper.
- At afrapporteringen også indeholder oplysning om givne dispensationer eller afslag herpå tillige med begrundelserne herfor.

På vegne af LO's daglige ledelse

Ledernes Hovedorganisation

Ligestillingsafdelingen
Holmens Kanal 22
1060 København K

København
den 18. november 2008

Sendt på mail til lige@lige.dk

Hørings svar - Lovforslag om ændring af lov om ligestilling af kvinder og mænd

Ledernes Hovedorganisation kan tilslutte sig lovforslag om ændring af lov om ligestilling af kvinder og mænd.

Det fremgår af ovennævnte lovforslag, at det som hidtil vil være en forudsætning for at blive udpeget som medlem af et udvalg mv., at medlemmet har den nødvendige sagkundskab og de relevante kvalifikationer.

Ledernes Hovedorganisation er meget enig i, at det skal være kompetencer og kvalifikationer, der er afgørende for medlemskab af udvalg mv.

Ledernes Hovedorganisation finder det positivt, at det fortsat vil være muligt at fravige kravet om en ligelig kønssammensætning, hvis der er saglige grunde for det.

På nogle områder har organisationer mv. kun en eller få medarbejdere, der arbejder med det emne, som et udvalg mv. skal beskæftige sig med. Hvis disse få medarbejdere har samme køn, er det ikke muligt at indstille personer af begge køn og med de rette kompetencer og kvalifikationer.

Ledernes Hovedorganisation mener, at dette bør tages med i betragtning, når det vurderes, om en fravigelse fra kravet om en ligelig kønssammensætning er saglig.

Med venlig hilsen

Rikke Kallesøe Ræcke

Ligestillingsnævnet

Fra: Ligestillingsnævn

Sendt: 13. november 2008 13:10

Til: Ligestillingsafdelingen Velfærdsministeriet

Emne: svar på revideret høring over lovforslag om ændring af lov om ligestilling af kvinder og mænd. Høringsfrist d. 19. november 2008 kl. 16.00.

Ligestillingsnævnet har ingen bemærkninger til det fremsendte lovforslag.

På nævnets vegne,

Iben Rostock-Jensen

Specialkonsulent, Sekretær for Ligestillingsnævnet